

Kitüntetésük: „Kiváló Raj”

A Gera Sándor munkásör-zászlóalj II/4. rajának, vagyis az egyetemek rajának parancsnokával dr. Tury Géza adjunktussal beszéltem abból az alkalomból, hogy az ez évi zászlóaljgyűlésen megkapták a „Kiváló Raj” címet és vándorzászlót, illetve a „Kiváló parancsnok” jelvényt. Arra kértem hogy beszéljen a rajról, a megalakulásról, tevékenységükről.

— Öt évvel ezelőtt az egyetemi pártbizottság vetette fel egy raj erejű munkásöregység megalakításának gondolatát. Ekkor a két egyetemről nyolc fiatal, lelkes párttag jelentkezett a hívó szóra. Az elmúlt évek pedig már egy igen jó kollektívát kovacsoltak belőlük. Mondhatom, hogy e társadalmi tevékenységüknek kétszeresen is hasznát látják. Arra az előnyre gondolok elsősorban, hogy ők mint a fiatal értelmiséget nevelő oktatók állandó, élő, eleven kapcsolatban vannak a munkásosztállyal. Es ennek az egyáltalán nem „könyvszagú” kapcsolatnak lehetősége szakmai munkájukra is kihat.

Beszámolt arról, hogy a raj tagjai közül három pártvezetőség tag, kettő megírta kandidátusi értekezését, egyikük a doktorátus megszerzésére készül. Két másik technikai dolgozó szakmai munkájáról is nagy elismeréssel nyilatkoznak.

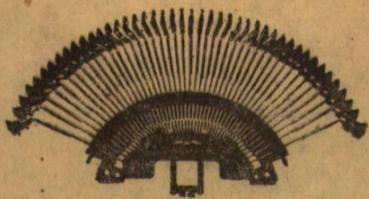
— A másik előny — folytatta dr. Tury Géza — politikai. A munkások is láthatják hogy milyenek az értelmiségi fiatalok, meggyőződhetnek arról, hogy valóban vannak a munkásosztály céljait fegyvertőző értelmiségiek is. A raj nevében mondhatom, hogy megfizetésnek tekintjük a kitüntetés, de köszönet és őszinte mérlegelés után úgy érezzük, hogy valóban meg is érdemeltük.

— Mit kellett tenniük ezért a kitüntető címért?

— A raj tagjai a múlt évi árvízvédelmi munkában példamutatóan helytálltak, 20—22 napos szolgálatot teljesítettek. Parancsnokságunk értékelése szerint az árvízvédelmi készültségben és a makói kihelyezés időszakában aktív politikai munkát végeztek és pezsdítő vitakészségről tettek tanúságot. A raj minden tagja megkapta az árvízvédelmi emlékérmét. Ehhez hozzájárult még az, hogy az 1970-es kiképzési évben kiváló lövészeti eredményt értek el, és, hogy az árvízvédelmi munka mellett egyéb szolgálatukat is kiválóan ellátták, fegyvertükét kifogástalanul rendben tartották.

Dr. Márta Ferenc rektor értékelve a raj kitüntetését, fogadást adott, amelyen megajándékozta őket. A beszélgetés során vetették fel annak lehetőségét és ésszerűségét hogy az egyetem fiataljai sorából egy munkásörzajt hozzanak létre.

— Amint az oktatók hasznát veszik a munkásosztállyal való eleven kapcsolatnak, úgy nem kétséges, hogy a hallgatók a kezdő értelmiségi szakemberek nem kevésbé vennék ennek hasznát. — mondta befejezésül dr. Tury Géza.

Negyvenegy év az egyetemen

Sokszor kerestem volt munkahelyem, a József Attila Tudományegyetem gondnoki osztályán, ahová még nyugdíjazása után is visszajár dolgozni. De akármilyen korán mentem, már nem találtam bent Szentirmai Lászlót, — Laci bácsit, ahogy mindenki hívja őt az egyetemen — elment, hogy folytassa az intézeti könyvtárak leltárának rendezését, amelyen már másfél éve dolgozik. Amikor megtaláltam és beszélhettem vele elmondta, hogy az egyetem gazdasági főigazgatójának külön kérésére fejezte be éppen ő nyugdíjasként ezt a munkát.

Szentirmai Laci bácsi azon kevesek közé tartozik, akik egész életükben egy munkahelyen dolgoztak. Ő egy kis megszakítással negyvenegy évig volt az egyetem alkalmazásában.

— 1929-ben érettségi után nem sokkal „szegődményes” irodai alkalmazottként kezdtem el a munkát. Már az érettségig eljutnom sem volt könnyű dolog. Egyszerű családból származom, négyen voltunk testvérek és mindnyájan érettségiztünk. Testvéreim tanítottságban én is részt vállaltam. Kisdiák korom óta tanítottam, hogy az így szerzett pénzzel is segíthessem őket.

Minden kezdet nehéz — szokták mondani, de Laci bácsinak tíz évig, 1939-ig kellett mostoha körülmények között, nagyon kis fizetésért dolgoznia. Ekkor — a számviteli szakvizsga letétele után — kapott kinevezést gyakornoki állást és pénztári ellenőrként dolgozott. 44-ig három fizetési osztállyal került magasabbra. Pénzügyi munkakörben dolgozva élte át az inflációs idők nehézségeit. 47-ben költségvetési csoportvezetőnek léptették elő, majd 51-ben a két egyetem szétválásakor kapta meg az osztályvezetői kinevezést, végül 53-ban igazgatóhelyettes lett. Ugyanebben az évben kellett megválnia az egyetemről, amikor is „egyik napról a másikra fölmondtak nekem”. Az egyetem fizikai dolgozóinak kérésére később ismét a gondnoki osztály élére került. Azóta ez év februárjáig, nyugdíjazásáig, itt dolgozott.

Ahogy sorolta az éveket, a különböző tisztségeket, úgy emlékezett vissza az egyetem életére, fontosabb eseményeire is. A kezdeti idők nagy egyetemi építkezéseire, melyeknek költségvetései és nyilvántartásai Laci bácsi kezén mentek át. A háborús évekre, amikor Sopronba helyezték az egyetemet, amikor mindenki közös érdeke volt menteni az egyetem műszereit, értékeit. Azokra a gazdasági ügyekedésekre, mikor a gyógyszerüzemben készített tifusz vakcinát „csencselték el”, hogy a betegeknek éltele legyen.

— Mire emlékszik vissza legszívesebben Laci bácsi?

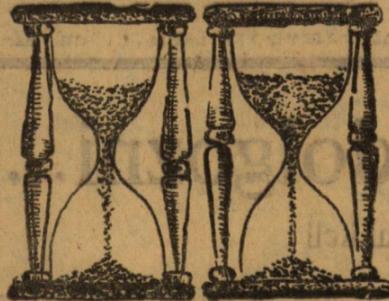
— Őszintén megmondom, én mindig

a kislemberekkel való kapcsolatomra emlékszem legszívesebben. Mindig jó viszonyban voltam velük, a műhelydolgozókkal gyakran horgásztam együtt. Nem véletlen, hogy 1960—és 70. között ötször választották újból szakcserevezeti titkárrá. Bár előzőleg az egészségügyi szakcserevezetesi városi bizottsága elnökeként szerezhettek tapasztalatokat ezen a téren, mégsem volt egyszerű a mindennapi munka mellett — gyakran dolgozott bent 6-ig fél 7-ig és még haza is vitt magával tennivalót — ezt a feladatot ellátni.

— Sokszor kellett — emlékezett vissza — felettesemmel ellenkező álláspontot képviselni, ami bizony nem volt könnyű. Úgy érzem sikeresen harcoltam ezekben a vitákban.

Laci bácsi kedves időtöltése a keresztretjévi fejtes, az olvasás és a bélyeggyűjtés. A legjobban áhított „hobby”-ja mégis a horgászás — erre jutott eddig a legkevesebb idő. Reméli, hogy most nyugdíjas korában egy évben legalább két hónapot tölthet ezzel a szórakozással. „Hát bizony nem is árt már pihenni” — mondta, amikor búcsúzóul hosszú életet és jó pihenést kívántam neki az elkövetkezendő években.

S. N.E.

Hol az igazság?

Ezt még mi sem tudjuk, de joghallgatók lévén keressük a választ. Valójában e cím alatt szeretnénk rendszeresen jelentkezni egyetemi lapunk hasábjain. Célunk, hogy röviden megírjuk, milyen jelentősebb esemény történik karunkon és, hogy alkalom adtán tapasztalatainkról is szót ejtsünk.

Előljáróban

egy rendhagyó diákkörrel

számolunk be. Rendhagyónak nevezhető, mivel idegen nyelvű.

Néhány angol nyelvet kedvelő, harmadéves hallgató kezdeményezésére alakult meg. Már az elmúlt félévben segítséget nyújtott ehhez dr. Szentirmai Lászlóné nyelvtanár, a diákkör vezetője, és a kari KISZ-szervezet. A második, harmad és negyedéves hallgatókból álló kis társaság abból a célból szerveződött, hogy ne a — szó szoros értelmében vett — megszokott „iskolási” módszerrel tanuljanak nyelvet.

Az előbeszéd jelenti a legjobb gyakorlatot számukra. Ezenkívül rendszeresen fordítanak a Times-ből és a Daily News-ból. Nagy-Britannia, London, a különleges angol szokások, étkezések és egyáltalán az angol mentalitás megismerésére szolgál a Trips To England című könyv, melyet a lektorátus bocsátott rendelkezésükre.

Legkézenfekvőbb tervülte: tavaszuk útján felvenni a kapcsolatot egy angliai egyetem jogi karával és diákszervezetével. Elsősorban a nyelvtanulás a céljuk ezzel is, de egy ilyen kontaktus kialakítása más hasznos eredményeket is hozhat.

Ezen túlmenően barátság, esetleg cserelátogatás is létrejöhet két különböző anyanyelvű, de azonos stúdiummal foglalkozó hallgatói csoport között.

Megkérdeztem két hallgatót, mi a véleményük a diákkör munkájáról. Feldmájer Livia elmondta, hogy egyetemi tanulmányai megkezdése előtt fél-évet töltött az Amerikai Egyesült Államokban. Szinte teljes angol tudás nélkül indult az útnak, a hat hónap viszont igen eredményes nyelvtanulást bizonyított. Örül annak, hogy lehetősége van gyümölcsöztesíteni és feleltetni ezt a nyelvtudást.

Mártán Zoltán — a másik interjúalany gyűjteményéről már biztosan hallottak a lap olvasói. Államelnökök, királyok, törzsfőnökök fényképeit és aláírásait őrizi évek óta. A már szinte dokumentációs értékű album gyarapítását angolul folytatott levelezése segíti. (Legnagyobb sajnálatára, épp Queen Elizabeth-től nem kapott dedikálást a fotóra. Tudvalevő, hogy a királynő csak személyes barátainak, ismerősöknek adja kezjegvét.) Reméli, a diákkör munkájával a képek száma is gyarapszik. A kezdeményezés — ha rendhagyó is — mindenképpen pozitív. A visszhang ezt tükrözi. Bizunk benne, hogy az új diákkör iránt érdeklődők száma emelkedik a jövőben és a lelkesedés sem csökken.

R. K.

Egy zenekarról, amely még nincs

A mese, amely egyben valóság, a következő: Régóta felvetődött igény, hogy legyen az egyetemnek saját zenekara. Előnyeiről azt hiszem nem kell beszélni és ezeket még aktuálisabbá teszi, hogy a közeljövőben az egyetemnek egy saját — és remélhetőleg igényes — klubja is lesz. (Hangsúlyozni szeretném, hogy klub, amely a diákság kapcsolódását és szórakozását szolgálja, nem pedig szemérmesítő terem.) Előttünk már feltehetően mások is próbálkoztak ezzel, most azonban jószágok kezdtek elindítani a „lavinát”. Talán nem adjuk fel olyan könnyen mint az eddigiek. Támogatást is kaptunk dr. Dáni Sándor személyében.

A kezdeményezők összefratták azokat, akik zenével foglalkoznak egyetemi tanulmányuk mellett. Elfogultság nélkül állítható, hogy kialakult egy olyan „csapat”, amely talán sokra lenne képes. Emellett kínos kérdésekről is szó esett. A pénzről. Hiszen a fiúk ösztön díjukból nem tudják megvásárolni a felszerelést. Fordultak a KISZ-hez, az egyetem Kulturális Bizottságához, a gazdasági osztályhoz. Hiába. Elutasították kérésüket. Pedig ha tervünk megvalósulhatna sok magyarországi egyetemhez hasonlóan a JATE-nek is önálló zenekara lenne. Nem kifejezetten beat-et és nem is jazz-t akarnak játszani. A kettő igen jó keverékét.

Legutolsó lépés — amit a napokban tettek, „ügyünk” érdekében — kérelemmel fordultak a karok dékánjaihoz anyagi támogatásért. Az eredményt kíváncsian várjuk. A témához aktualizálva: Help!

Szeged — Odessza

Földrajzszakosok tudományos cseréje

Ezzel egyidőben a szovjet hallgatók III—IV. évfolyama 3 hetet töltött Magyarországon. Gyakorlatuk programja igen széleskörű és sokoldalú volt. Bejárták Észak-Magyarországot és a Dunántúlt. A megkezdett cserkecsatlak folytatásaként 1970. nyarán ismét 18 III. éves matematika-földrajz szakos hallgató utazott el dr. Jakucs László tanszéke vezetője és dr. Andó Mihály docens vezetésével a Szovjetunióba, 3 hetes terepgyakorlatra. A program főbb útvonala a következő volt: Odessza—Krim-félsziget—Szimferopol —Bolszjokanyon—Bahcsiszervj—Csatúr —Dag—Jalta és hajót a Fekete-tengeren, Szocsi, Jalta és Odessza útvonalon.

Ennek a terepgyakorlatnak a viszonzására az idei év februárjában került sor. Február 4-én érkeztek szovjet vendégeink Magyarországra. A csoport vezetője G. A. Miscsenko dékán és E. E. Povitscennaja gazdasági geográfus volt. A magyarországi program bevezetőjeként dr. Jakucs László tartott ismerető előadást, amelyben a szegedi földrajzi tanszékek oktatói és kutatói munkájáról, a magyar földrajztudomány helyzetéről és eredményeiről, a földrajznak a népgazdaság számára nyújtott konkrét segítségnyújtási lehetőségeiről beszélt. Ezt követően a Természeti Földrajzi Tanszék baráti fogadásón látta vendégül az odesszai geográfusokat.

A további program széleskörű lehetőséget biztosított az ország megismerésére. Szeged város bemutatásán kívül vendégeink megismerték a Szegedi örvénykúri kőolajmedencét, a Dél-Alföld

termásvíz nyújtotta lehetőségeit. Részt vettek üzemlátogatásokon, így jártak a 100 éves világhíres szalámigyárban, a békéscsabai konzervgyárban, a Szegedi Paprikafeldolgozóban.

Dr. Andó Mihály docens vezetésével tett kétnapos délkelet-alföldi tanulmányút során a terület természeti földrajzi jellemzőit, a vidék gazdasági életét tanulmányozták.

Országjárás

A program további részében országjáró körútra indultak odesszai vendégeink, dr. Tóth Imre adjunktus vezetésével.

Az egykori vízivilágon, a békési Sárreken keresztül vezetett az útvonala Debrecenbe. A Kossuth Lajos Tudományegyetem Természeti Földrajzi laboratóriumának megtekintése és dr. Kádár László professzor közvetlen előadása felkeltette a látogatók figyelmét a kísérletező geográfia iránt. Debrecen megtekintése után, ahol kegyelettel emlékeztek meg a II. világháború városorkényéki csatáiról, a felszabadító Vörös Hadsereg katonáiról, akik a város szabadságáért életüket áldozták. Nyiregyháza volt a következő állomás. A Tanárképző Főiskola Földrajzi Tanszéke vendégeként — az újonnan be rendezett, modern tanszék előadótermében egy áttekintő előadást hallgattak meg vendégeink Szabolcs megye és Nyiregyháza földrajzáról. Külön említésre méltó, hogy a helyi tanszék vezetője érdekes településföldrajzi azonosításokat mutatott ki éppen az elmúlt évben Nyiregyháza és a közép-

ázsiai oázis városok között. A szabolcsi termásvíz, a tiszavasvári alkaloida gyár, majd a tiszalöki duzzasztómű megtekintése után vendégeink megköszönték a „borok királyát” is Tokajban.

A továbbiakban új szocialista városunk, Leninváros vívta ki látogatóink elismerését. Majd az Északi Iparvidék központjában, Miskolcon jártak. Lilla-füred a szovjet vezetők szerint a kaukázusi Jupsara völgyét juttatta eszükbe.

Kazincbarcika bemutatása után a magyar barlangvilág központja, Aggtelek következett. Jártak vendégeink a Barada barlangban, valamint a vendéglátó tanszék vezetője dr. Jakucs László által 1952-ben felfedezett Békebarlangban is.

A következőkben megtekintették az ország jelenlegi legnagyobb víztározóját, a Lázberci-t, majd a Bükk hegység csodálatos szikláit, és a középkori városrészekkel pompázó Eger nyerte meg tetszésüket.

Gyöngyös, Hatvan után következett a magyarországi látogatás egyik legnagyobb „attrakciója”, esti panoráma a gellérthegyi felszabadulási szobor előtt.

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem modern diákszállóját nyújtott szállást a csoportnak a 3 Budapestben töltött éjszakára.

A munkásmozgalmi jelentőségű újpesti (váci-úti) gyárnegyed, a hajógyár, a modernizált Obuda új lakótelepe, és végül a Budai Vár jelentette az első nap főbb programját.

A Nemzeti Galériában tett közel 3 órási látogatás után úgy nyilatkoztak vendégeink, hogy csak itt legalább egy hetet el eltöltöttek volna.

A búcsú-vacsora magyaros, cigányzenés programja, az elmaradhatatlan pohárköszöntők közben éreztük leginkább, hogy ismét közelebb kerültünk az odesszai és a szegedi egyetem hallgatói, tanárai egymáshoz.

Szeged már több éve baráti kapcsolatot tart fenn szovjet testvérvárosával, Odesszával. Így szoros együttműködés jött létre a Szegedi József Attila Tudományegyetem és az Odesszai Alami Mecsnyikov Egyetem között is. 1968-ban kezdődött a tudományos oktatók cseréje. 1968. májusában 2 hetet töltött Odesszában a Természeti Földrajzi Tanszék vezetője, Dr. Jakucs László és dr. Andó Mihály docens. A magyar tudósok megismertették az Odesszai Egyetem Geológiai—Földrajzi fakultásának oktatóit és hallgatóit azokkal a tudományos problémákkal, amelyek megoldásán dolgoznak. Ilyenek: a Dél-Alföld természeti földrajzi tanulmányozása, továbbá a hidrológiai kutatások és a karsztfolyamatok vizsgálata.

A testvéregyetem oktatói elsősorban a földrajzos szakképzés problémáival ismertették meg vendégeiket, s kirándulások szerveztek részükre a Krimbe.

Hallgatók cseréje

Ugyancsak még 1968-ban — egyetemünk meghívása alapján — Sz. T. Belozorov professzor előadásorozatot tartott Szegeden „A természeti földrajz fejlődése a Szovjetunióban” címmel. Ekkor vetődött fel az a gondolat, hogy célszerű lenne a hallgatók 3 hetes terepgyakorlatának a cseréje.

Az első ilyen jellegű cserére 1969-ben került sor. A Gazdasági Földrajzi Tanszék vezetője, dr. Krajcok Gyula és dr. Péntes István docensek, valamint 20 magyar hallgató ismerkedtek meg az odesszai tanszékek munkájával és a Geológiai—Földrajzi fakultás laboratóriumában tájékoztódtak a szovjet oktatási módszereiről. Ezután B. J. Burakovi és V. P. Mazur oktatók vezetésével kirándulások tettek a Kaukázus legészesebb helyeire: jártak Bakuban, Tbilisiben, Szuhomiban.